

Bekçileri Kim Bekleyecek? Kolluk Görevlilerinde Sapma Davranışı ve Yolsuzluk Olgusunu Anlamak¹

Who Guards The Guards? Understanding Deviance And Corruption of Law Enforcement Officials

Ercan BALCIOĞLU*
Polis Akademisi

Özet

En genel anlamda iç güvenlikten sorumlu olan kolluk görevlilerinin, gerek ceza-adalet sistemi (CAS) içindeki adli görevlerini yaparken gerekse iç güvenlik sistemi (İS) kapsamındaki asayişle ilgili idari görevlerini yerine getirirken dürüst olması ve dürüst kalması toplumsal huzur, güven ve adaletin sağlanması ve korunması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kadar önemli bir çalışma alanında Türkiye’de yapılan akademik araştırmaların uluslararası literatürle kıyaslandığında çok az olduğu gözlenmektedir. Bu makalede ilk olarak, kolluk görevlileri tarafından işlenmesi muhtemel ve literatürde beyaz yaka suç türü olarak sınıflandırılan sapma davranışının uluslararası literatüre göre nasıl bir sınıflandırılmaya tabi tutulduğu ve bu tür suçların nedenlerinin neler olabileceği üzerinde durulacaktır. Daha sonra, gelişmiş ülkelerde kolluk görevlilerinin gösterdiği sapma davranışlarının önlenmesi için geliştirilen ve uygulanan stratejilere değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kriminoloji, Polislik, Polis Suçları, Polis Etiği, Suç Önleme, Yolsuzluk

Abstract

Law enforcement officials must be honest in performing both their judicial and administrative responsibilities and duties within the criminal justice system to maintain public tranquility, social trust and order, and securing the justice. There are, however, different kinds phenomena in which several kinds of deviance from acceptable norms of behavior is existing among the law enforcement professionals. Studies dealing with deviance of law enforcement officials have been limited in the Turkish context. This study, first, categorize the kinds of deviant behavior among the law enforcement officials as pointed out by numerous scientific studies. Etiology of these types of behavior, than, is examined based on the existing literature. First of all, as a kind of white collar crime which observing among deviant behavior of police personal will be categorized according to international literature. Finally, this study brings the general consensus on the preventive measures as applied in several countries on law enforcement officials’ deviant behaviors to the attention of the Turkish reader.

Key Words: Criminology, Policing, Police Crimes, Police Ethics, Crime Prevention, Corruption

¹ Bu çalışma TÜBİTAK tarafından 110K463 No lu SOBAG Projesi kapsamında sağlanan destek ile gerçekleştirilmiştir.

* Yrd.Doç.Dr., Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesi, ercanbalcioglu@yahoo.com

Giriş

Bir kurum olarak kolluk; tüm toplumlarda bireylerden devlet yapılanmasına devredilen ve toplumsal düzenin sağlanması, anarşi ve kaosun oluşmaması ve kanunların icrası için kullanılması gereken maddi ve manevi güç unsurlarının diğer kolluk kuvvetleri ile birlikte kullanıcısıdır. Böyle önemli bir kurumda yolsuzluk ve yozlaşma neticesinde çalışanların mesleki otoritelerine dayalı olarak işledikleri suçlar, kamuoyu nezdinde büyük bir kaygı uyandırmaktadır. Romalı şair Juvenal'ın "Bekçileri kim bekleyecek?- *Who guards the guards?*" sorusu ve kültürümüzde yerleşik "Ya tuz kokarsa ne olacak?" sorusu ile ifade edilen bu kaygı esasen vatandaşların kolluğu bir kurum olarak devlet otoritesinin en göz önündeki temsilcisi olarak görmesi ve toplumsal düzeni zedeleyen herhangi bir zorluk veya kanun ihlalinde ilk başvurulacak mercilerden biri olarak değerlendirmesinden kaynaklanmaktadır (Williams, 2002).

Daha somut olarak Amerikan toplumu için yaptığı değerlendirmede Sherman (1974a) kolluk yolsuzluğunun toplumsal düzene verdiği zararın devlet başkanının yolsuzluğunun vereceği zarardan daha fazla olacağını, çünkü kolluğun kısa bir süre için de olsa inisiyatif kullanarak bir vatandaşın özgürlüğünü kısıtlayabileceğini vurgulamaktadır. Bu nedenle, konunun önemine binaen içgüvenlik teşkilatlarında yaşanan ve çok çeşitli şekillerde yansımaları bulunan yozlaşma problemlerine ilişkin bilimsel çalışmalar polisliğin profesyonel çağını (Goldstein, 1979) yaşamaya başladığı geçtiğimiz yüzyılın ortalarından itibaren hız kazanmıştır. Bu çerçevede genel olarak kolluk personelinin işlediği sapma davranışı ya da etik dışı davranışlar polislik literatüründe "polis yolsuzluğu" (*police corruption*), "polisin görevini kötüye kullanması" (*police misconduct*), "polis suçları" (*police crimes*), kavramlarıyla değerlendirilmiştir.

Diğer ülkelerde önemli bir sosyal ve politik problem olarak kabul edilen ve üzerine bilimsel araştırma faaliyetleri yürütülen kolluk tarafından işlenen suçlar ya da sapma davranışları ülkemiz özelinde de çalışılmaya başlanmıştır. Nitekim son dönemlerde muhtelif kamu kurumlarında yaşanan yolsuzluk olayları bu trendi tetikleyen bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (Acar ve Emek, 2007).

Ülkemizde kolluk görevlileri tarafından işlenen suçlara yönelik yapılmaya başlanan bilimsel çalışmaların bir devamı olarak kabul edilebilecek olan bu makalede polis suçlarının genel olarak doğası, nedenleri ve bu suçların önlenmesine ilişkin geliştirilmiş stratejiler ulusal ve uluslararası literatür araştırılarak ortaya konmaya çalışılmıştır. Makale içerisinde yetki ve görevlerini istismar eden kolluğun sapma davranışları ister, idari (disiplin) isterse adli suç teşkil etsin polis suçu kavramı kullanılarak ele alınmıştır.

Kolluk Suçları Nedir?

Genel olarak "polis yolsuzluğu" kavramı çerçevesinde incelenen polis suçları, bir kolluk görevlisinin sahip olduğu otoriteyi kendine veya bir başka şahsa çıkar sağlamak amacıyla kullanması olarak tanımlanmış ve bu çıkarın sadece maddi bir kazanç değil, bir hizmet, statü, etki, prestij veya destek şeklinde de temin

edilebileceği kabul edilmiştir (Barker, 1977; Goldstein, 1975; Sherman, 1983; Walker, 1983). Ne var ki bu alanda gerçekleştirilen bilimsel çalışmalarda global anlamda tatmin edici, tek çizgi üzerinde birleştirici nitelikte bir "yolsuzluk-*corruption*" tanımı üzerinde uzlaşamamıştır (Johnston, 1996). Ancak bu alandaki çalışmalar esasen çok farklı şekilde ve boyutta kendini gösteren polis yolsuzluğu konseptini iki temel parametre çerçevesinde değerlendirmektedir: (a) gücün (kanuni otoritenin) kötüye kullanılması ile işlenen her türlü adli ve idari suç (Sherman, 1983) ile (b) kişinin kendisi, ait olduğu bir sosyal grup veya organizasyon adına çıkar sağlaması (Carter, 1990; Sayed ve David, 1998). Bu parametreler dışında kalan diğer birtakım disiplin ihlalleri ve görev esnasında işlenmiş suçlar ise daha çok salt yönetsel problem veya kriminolojik bir olgu olarak bilimsel çalışmalara konu olmaktadır. Bu çerçevede gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar, genel olarak kolluğun/kolluk görevlilerinin karıştığı memur suçları ve disiplin ihlallerini kapsayan yolsuzluk problemlerine ilişkin olarak problemi nedensel bağlamda açıklayıcı ve muhtemel çözüm önerilerini tartışan bir çizgi takip etmektedir.

Bu alanda çalışan bilim insanları, kolluğun/kolluk görevlilerinin işlediği suçlara ilişkin olarak yaşanan kavram çatışmasının ve kavramsal kargaşanın önüne geçmek için genel bir kavram etrafında tanımlamak yerine yolsuzluk/yozlaşma-*corruption* veya suiistimal-*misconduct* kapsamında değerlendirilebilecek davranışları aşağıda belirtildiği gibi sınıflandırarak konunun kapsamını bu fiilleri içine alacak şekilde değerlendirmeyi daha uygun bulmaktadırlar (Punch, 2000; Punch, 1985; Roebuck ve Barker, 1974):

- Polislerin profesyonel konumlarını kullanarak herhangi bir kanun ihlali veya çıkar temini yapmaksızın hediye veya menfaat kabul etmesi (bedava yiyecek ve içecek temin etme, araba yıkama, ayakkabı boyatma gibi birtakım basit hizmetler),
- Çeşitli menfaatler karşılığında, yapılması gereken bir işi belirli bir kişi veya kuruma yönlendirme,
- İş gereği elde ettiği fırsatları kullanarak hırsızlık yapma (tutuklu eşyalarının muhafazası, trafik kazası veya suç mağdurlarına yardım süreci gibi),
- Bir adli olaya ilişkin olarak yapması gereken işlemleri yapmama karşılığında bir menfaati kabul etme,
- Yasadışı faaliyetleri (özellikle kumar, fuhuş, pornografi gibi mağdursuz suçlar olarak tanımlanan suçlar için) koruma veya devamına izin verme karşılığında menfaat kabul etme,
- Devam eden bir suç soruşturmasını veya idari cezalandırma işlemini savsaklama/sümen altı etme karşılığında menfaat kabul etme,
- Polis kimliğini, görev ve otoritesini kullanarak kanuni normlar ve disiplin mevzuatı bakımından doğrudan suç teşkil eden bir faaliyet içerisinde bulunma (borçlanıp ödememe, dolandırıcılık, uyuşturucu ticareti yapma, vs.),
- Kurum içerisinde belirli birimlerde görevlendirme, belirli nöbet bölgelerinde görev alma gibi yolsuzluk kapsamındaki faaliyetleri kolaylaştıracak görevlendirmeler için menfaat temin ve kabul etme,

- Sözde "yüce" (*noble cause corruption*) bir nedene (devlet menfaati, suçlulara hak ettikleri cezayı verme ve benzeri nedenler) dayalı olarak suç soruşturmalarını yanlış yönlendirecek şekilde yasadışı delil üretme, ekleme, elde etme, yanlış veya yalan yere şahitlikte bulunma vs. (Ayrıca bkz. Cunningham, 1999).

Kane ve White (2009) ise yaptıkları çalışmada kısmen farklı olarak kolluk tarafından işlenen suçları şu şekilde sınıflandırmıştır:

- Menfaat amaçlı suçlar
- Görev dışında kişilere karşı işlenen suçlar
- Görev dışında işlenen asayişe müessir suçlar
- Uyuşturucu bulundurma, satma vb. suçlar
- Görev esnasında işlenen her türlü istismar
- Sahtecilik, kanunsuz delil elde etme/üretme, yalan yere şahitlik gibi hukuki süreci yanıltıcı fiiller
- Yukarıda sayılan suçların dışında kalan her türlü disiplin ihlalleri

Kolluğun karıştığı bu tür yolsuzluk olayları sadece belirli bir topluma has değildir. Bugüne kadar pek çok ülkenin kolluk birimlerinde tekrarlanarak kendini göstermiş, basit ve baskıcı yöntemlerle kolayca ortadan kaldırılamayan bir problem olarak bilimsel incelemelere konu olmuştur (Cheng, 2009; Haberfeld v.d., 2000; Klockars v.d., 2000; Williams, 2002). Kolluk tarafından işlenen suçlar başta ABD olmak üzere Fransa, İspanya, Belçika, Avustralya, Hollanda, Hong Kong, Yeni Zelanda ve Norveç gibi ülkelerde kamuoyunda iç güvenlik kurumlarına güveni sarsan ve çokça tartışılan büyük skandalların yaşanmasına neden olmuştur (Cheng, 2009; Gottschalk, 2009; Newburn, 1999; Punch, 1999; Rove, 2009). Aynı şekilde, son yıllarda genelde Türk kamu bürokrasisinde, özelde ise Türk Polis Teşkilatı'nda etik birtakım sorunların yaşanmakta olduğunu savunan yayınlarda da artış gözlenmektedir. (Adaman v.d., 2003; Akay, 2009; Aydın, 2006; Kamu Görevlileri Etik Kurulu ve Avrupa Konseyi, 2009).

Kolluk Suçlarının Nedenleri

Kolluk tarafından işlenen suçların yukarıda ortaya konulan boyutları incelendiğinde, kolluğun meslekleri ile alakalı işledikleri suçların tamamen şahsi bir tercihten çok, daha farklı boyutlarının olduğu görülmektedir. Kolluk tarafından işlenen suçlara ilişkin olarak gerçekleştirilen ilk çalışmalardan birinde Sherman (1974b) kolluğun yolsuzluk süreci içerisinde sosyalleştiğini ve esasen meslek öncesi yaşamda ahlaksız veya etik dışı davranışlara meyilli olmayan kolluk görevlileri için dürüst olmanın zor bir tercih olduğunu ifade etmektedir. Sherman'a göre bu süreç, küçük menfaatlerin ve hediyelerin kabul edilmesi, bunun diğer meslektaşlar ve menfaati temin eden kişilerce teşvik edilmesi ile başlamaktadır. Sürecin devamında bu durum normal bir davranışa dönüşmektedir. Kolluk görevlileri menfaat temin etmek amacıyla vatandaşlardan kendileri için bazı çıkarların sağlanmasını istemektedir. Son aşamada ise bu durum daha sistematik hâle gelmekte ve kolluk, otoritesini istismar ederek karşı

tarafa çıkar sağlamak suretiyle daha büyük menfaatler talep etmeye başlamaktadır.

Knapp Komisyonu New York'ta yaşanan polis yolsuzluklarına ilişkin raporunda (Knapp, 1972) kolluk görevlilerinin sürecin başlarında birer "ot yiyici-*grass eaters*" iken zamanla "et yiyici-*meat eaters*" hâline geldiklerini ifade etmiştir. Bu durum, ilk başta sadece kendisine verilen küçük hediye ve ikramları kabul eden ve zamanla bizzat kendisi organize bir şekilde menfaat arayan ve talep eden bir polis memurunun yaşadığı süreci ifade etmektedir. Kane ve White (2009) yaptıkları çalışmada benzer bir duruma işaret ederek, polis teşkilatından atılan memurların önemli bir bölümünün atılmalarına sebep olan suçlarından önce daha hafif yaptırımlar gerektiren bir başka suç işlediklerini veya haklarında vatandaşlar tarafından yapılmış şikâyetler bulunduğunu ortaya koymuştur.

Walker (1983) böyle bir mesleki sosyalleşme süreci sonunda geline noktanın, esasen polis teşkilatlarının "yolsuzluk-*corruptiori*" süreci içerisinde olan kolluk görevlilerine büyük ölçüde göz yumması neticesinde ortaya çıktığını ifade etmektedir (Grant, 2003). Polislik mesleğine genel olarak ahlaki anlamda pozitif bir seviyede giren bir memurun yolsuzluk olaylarına karışmasına kadar geçen bu sürece, grup dinamikleri, polis kültürü, kurum, organize suç grupları, toplumla kolluk arasında geçen etkileşimin yön verdiği bilinmektedir (Sherman 1985). Bu süreçte kriminolojik anlamda polislerin suç işleme davranışlarının sosyal olarak küçük gruplarda öğrenilen bir davranış olduğu bilinmektedir (Manning, 2009; Akers,1985). Polis kültürü, yöneticilerin tutumları, organizasyonel mekanizmalar ve toplumsal tepkiler gibi pozitif ve negatif pekiştiricilerin etkileri ile bu davranışların devam edip etmeyeceği, boyutları ve şekli belirlenmektedir (Manning, 2009; Punch, 2000). Bu öğrenme sürecine ek olarak, ahlaki gelişim/kariyer (*moral development / career*) (Dolu, 2010) açısından yüksek seviyede başlangıç yapan memurların karşılaştıkları suç işleme fırsatları ve tahriklerini suça karışmaksızın atlatabildikleri de tartışılmaktadır (Punch, 2000).

Kolluk tarafından işlenen suçlara ilişkin gerçekleştirilen ilk çalışmalarda, özellikle polis teşkilatları ve polis sendikalarının bu tip problemlerin bireysel ve istisnai olduğunu ileri sürdükleri görülmektedir. Ayrıca bu çalışmalarda sorunlu kolluk görevlilerinin birer "çürük elma" olduğunu ve kurumdan uzaklaştırılmalarının gerekliliği öne sürülmektedir (Knapp, 1972; Roberg v.d., 2005; Sherman, 1978; Wood, 1997). Bu çerçevede bu tip problemlerin önlenmesinde suç işlediği tespit edilen memurlar için ağır disiplin yaptırımları uygulanması ve kurumdan uzaklaştırılması sorunu çözmeyecektir (Newborn, 1999; Punch, 2000). Ne var ki, bu konuda geline son nokta problemin daha çok organizasyon seviyesinde değerlendirilmesi gerektiği, "çürük elma"ya değil elmanın çürümesine neden olan içinde bulunduğu "varil"e bakılması gerektiği yönündedir (Newborn, 1999). Bu nedenle de çözüme ilişkin olarak daha proaktif yöntemler takip edilmesi, kurum içerisinde bir etik kültürün geliştirilmesi ve bu tip suçları işlemeye meyilli memurların belirlenip takip altında tutulması daha ön plana çıkartılmıştır (Punch, 2000).

Kolluk tarafından işlenen suçların ortaya çıkması ve önlenmesine ilişkin olarak literatürde son yıllarda yapılan değerlendirmeler dört ana faktör etrafında örgülenmektedir:

Kurumsal Kurallar ve Uygulamalar

Kolluk teşkilatlarının, kurumsal olarak çalışanlarının işlediği suçlara resmi yaklaşımları, yazılı kuralları ve uygulamaları bu tip suçların ortaya çıkmasında, yaygınlaşmasında ve önlenmesinde büyük bir rol oynamaktadır (Cheng, 2009). Örneğin; kurumun, personelin hediye kabul etmesine, görevli olduğu bölge esnafının karşılıksız yeme/içme tekliflerini kabul etmesine ve bunu daha sonra sistematik bir uygulama hâline getirmesine karşın resmî ve yazılı bir politikası olup olmaması, bu politikanın çalışanlar ve alt/orta seviye yöneticiler tarafından uygulanıp uygulanmaması, kurumda ilerleyen zamanlarda daha büyük çapta yolsuzluk olaylarının yaşanmaması ile yakından ilişkilidir (Klockars v.d., 2000; Newborn, 1999). Özellikle polis yolsuzluğu probleminde karşımıza çıkan ve "kaygan zemin–*slippery slope*" olarak bilinen başta küçük ve önemsiz gibi görünen (ücretsiz ikramların kabulü, v.b.) problemlerin daha sonra büyümesi de genel olarak kurumsal kuralların varlığı, bilinirliği ve uygulanması ile alakalıdır (Kleinig, 1996). Bunların yanında kurum tarafından personelin psikolojik ihtiyaçlarının karşılanması, çalışma şartlarının iyileştirilmesi, sosyal imkânlarının genişletilmesi ve genel anlamda mesleki tatmin seviyelerinin artırılması polis suçlarının önlenmesi için önemlidir (Wood, 1997).

Önleme ve Kontrol Mekanizmaları

Kolluk tarafından işlenen suçları önleme konusunda; kurum içerisinde çalışanların bu tip suçlar hakkında bilgilendirilmesi, etik eğitime tabi tutulması, güvenilirlik (ahlaki tutum–*integrity*) testlerinin varlığı ve uygulanması önemli mekanizmalar olarak karşımıza çıkmaktadır (Jiao, 2010). Bunların yanında, bir suçu müteakiben uygulanan kontrol ve disiplin mekanizmasının varlığı ve etkinliği de kolluğun işlediği suçlarla yakından ilgilidir (Newborn, 1999; Prenzler, 2000; Rowe, 2009; Williams, 2002). Bu çerçevede son dönemde özellikle sivil gözetim ve denetim kurullarının varlığı ve işlerliği de önemli bir kontrol mekanizması olarak kolluk tarafından işlenen suçlara etki eden faktörler arasında incelenmektedir (Cheng, 2009; Ransley v.d., 2007).

Kurum Kültürü

Polislik mesleği kendine has bir kültüre sahiptir ve bu kültürün en önemli öğelerinden biri de "suskunluk kuralı–*code of silence*" olarak bilinen, çalışanlar arasında birbirlerinin hata ve eksikliklerini görmezlikten gelme veya ifşa etmeme anlayışıdır (Crank, 1998; Skolnick, 2002). Bu anlayışın bir sonucu olarak polislerin meslektaşlarının işlediği suçlar karşısında sergilediği görmezlikten gelme veya bu suçların üstünü örtme tutumu Kolluk tarafından işlenen suçlar açısından önemli bir diğer etmen olarak belirtilmektedir (Cheng, 2009; Klockars v.d., 2000; McConville ve Shepherd, 1992; Newborn, 1999; Reiner, 1992; Rowe, 2009; Sherman, 1978; Williams, 2002). New South Wales Polis Departmanı'nda yaşanan yolsuzlukları inceleyen komisyon, polis kültürünün önemli bir parçası olan bu suskunluk kuralının ve güçlü sır tutma alışkanlığının aşağıdaki şekillerde kolluk tarafından işlenen suçlara etki ettiğini ortaya koymaktadır (Wood, 1997):

- Kurum içi denetleyiciler etkin ve güçlü soruşturmalar gerçekleştirilememekte ve işlenen suçlar gerekli idari ve adli takibattan kurtulmakta ve suç işleyen memurlar yasadışı faaliyetlerini daha rahat ve büyütürerek devam ettirebilmektedir.
- Bu durumu gözlemleyen dürüst ve tecrübesiz memurlar, yaşanan birtakım usulsüz ve kanunsuz davranışları (bedava yiyecek ve içecek temin etme, araba yıkatma, ayakkabı boyatma gibi) mesleğin bir parçasıymış gibi algılamakta, benzer olaylarla karşılaştıklarında bunu oldukça normal karşılayıp üstlerine bilgi verme gereği duymamaktadır.
- Bu tür suçları işleme eğilimi bulunan kolluk görevlileri benzer davranışlar sergilemeleri hâlinde herhangi bir yaptırımla karşılaşmalarının oldukça düşük bir ihtimal olduğu kanaati ile benzer suçlar işlemeye daha yatkın ve istekli hâle gelmektedir.
- Yöneticiler arasında, kolluk tarafından işlenen suçların ortadan kaldırılabileceği veya önlenilebileceği yönündeki gayretlerin faydasız olduğu inancı yerleşmektedir.
- Suç işleyen ve yolsuzlukla sürekli işgal eden kolluk görevlileri, bu kültür sayesinde faaliyetlerine daha rahat devam etmekte ve meslektaşlarına daha etkili negatif telkinlerde bulunabilmektedir.

Bu kültür, sadece alt seviye memurlar arasında yukarıda belirtilen etkileri göstermekle kalmamakta aynı zamanda kolluk yöneticileri üzerinde de etkili olmaktadır. New York'ta yaşanan polis yolsuzluğu olaylarını inceleyen Mollen Komisyonu Raporu'nda (Mollen Commission, 1994) bu duruma işaret edilerek teşkilat içerisinde yaşanan bu tip problemlere dışarıdan bir müdahale ve inceleme talebi olması hâlinde kolluk yöneticilerinin de büyük ölçüde işbirliği yapmaktan kaçındıkları ve bu duruma "Kol kırılır yen içinde kalır." anlayışı ile yaklaştıkları ifade edilmektedir (Ayrıca bkz. Wood, 1997; Shearing, 1981).

Toplumsal Tutum ve Beklentiler

Kolluk tarafından işlenen suçlar ile ilişkili olan son unsur da polis organizasyonlarının içerisinde yer aldığı toplumsal, ekonomik ve politik yapının bu tip suçlara yaklaşımıdır (Newborn, 1999; Graziano v.d., 2010). Özellikle siyasal sistemin genel olarak yolsuzluk ve memur suçlarına karşı sergilediği yaklaşım kolluk suçları açısından önemli bir belirleyici olarak karşımıza çıkmaktadır (Goldstein, 1975; Knapp, 1972; Mollen, 1994; Williams, 2002; Wood, 1997). Bunun yanında bir parçası olduğu toplumun, kolluğun işlediği suçlar hakkında bilgi sahibi olması, bu suçlara karşı tepkisi, yaygın ve sürekli hâle gelmiş sorunlar karşısındaki değişim isteği ve değişim için desteği, kolluk suçları açısından önemli ölçüde etkili olmaktadır (Dowler ve Zavilski, 2007; Klockars vd., 2000; Sherman, 1978).

Kolluk Mesleği–Kolluk Suçları İlişkisi

Literatürde ifade edilen dört ana değişkenin yanında polislerin işlediği suçlara etki eden polislik mesleğinin doğası ile alakalı aşağıdaki sabit faktörlerin varlığı da önemli ölçüde tartışılmaktadır (Newburn, 1999; Sherman, 1974b):

İnisiyatif Kullanma İmkânı

Kolluğun, görevlerini ifa etmeleri esnasında sahip oldukları inisiyatif kullanma imkanı, pozitif sonuçlar yanında yolsuzluk gibi negatif sonuçlar da doğurabilmektedir. Polisler gerçekleştirdikleri görevler esnasında zaman zaman kurumsal ve yasal olarak kendilerine verilen görevler ile kendi düşüncelerine göre doğru olan görev ve sorumlulukları yapmak arasında tereddüt yaşayabilmektedir. Bu gibi durumlarda bir polisin yapacağı tercih, dışarıdan elde edeceği birtakım menfaatler doğrultusunda (Goldstein, 1975) veya kurum içerisinde hâkim olan grupların tercihleri doğrultusunda şekillenebilmektedir (Sherman, 1978). Örneğin emniyet kemeri takmayan bir sürücüyü karşılayan memur cezai işlem uygulama veya sadece sözlü bir uyarıda bulunma arasında kendi inisiyatifini kullanabilir ve tercihini bu sürücünün kendisine sağlayacağı bir menfaat karşılığında ikinci seçenekten yana kullanabilir.

Yönetimsel Açıdan Düşük Görünürlük

Sokakta görev yapan her kolluk görevlisinin faaliyetlerinin üstlerince her an denetlenme imkânı bulunmamaktadır. Bu durum, genel olarak polislik mesleğinin ifasında kullanılan küçük ekiplerin, hatta bireylerden oluşan devriyelerin, alanda çok yaygın olarak bulunmasından ve bu ekiplerden ve bireylerden beklenen her türlü görevi nasıl yaptıklarını denetlemenin hemen hemen imkânsız oluşundan kaynaklanmaktadır (Goldstein, 1990).

Kamuoyu Tarafından Düşük Görünürlük

Polisiye faaliyetlerin pek çoğu sıradan vatandaşların gözü önünde gerçekleşmemekte ve kanunlara saygılı vatandaşlar çoğu zaman polisin faaliyetlerinden haberdar olmamaktadır. Örneğin kumar, fuhuş, uyuşturucu ticareti gibi yasadışı faaliyetler genelde sıradan vatandaşların çoğu zaman bulunmadıkları yerlerde gerçekleşmekte ve bu alanlarda polisin gerçekleştirdiği faaliyetler sadece bu yasadışı faaliyetleri icra edenler tarafından bilinmektedir (Girodo, 1991; Newburn, 1999).

Statü Problemleri

Polisler sahip oldukları yetki ve sorumluluğa oranla az bir maddi ücret almaktadır ve bürokratik anlamda alt seviyede bir statüye sahiptir. Alınan ücret ve sahip olunan statünün oransal anlamda toplumun diğer çalışan kesimlerine göre düşüklüğü, polislerin yasal ve ahlaki olmayan yollardan gelir elde etme arayışlarının nedenlerinden biridir (Van Reenen, 1997 akt. Newburn, 1999; Williams, 2002). Statü problemleri, sadece toplumun diğer kesimleri ile karşılaştırmalarda değil, polis teşkilatının farklı birimleri arasında yapılan karşılaştırmalar neticesinde de ortaya çıkmaktadır (Newburn, 1999).

Yasadışı Faaliyette Bulunanlarla veya Suç İmkânlarıyla Sürekli İç İçe Olma

Polisler özellikle belirli görevler esnasında (uyuşturucu, kaçakçılık, fuhuş ile mücadele gibi) yasadışı suç örgütlerinin üyeleri ve bilfiil suç teşkil eden faaliyetlerle sürekli iç içe olmaktadır. Kumar ve fahişelik gibi suçların mağdursuz suçlar olarak değerlendirilmesi nedeniyle polislerin bu tip suçlara göz yumarak veya bir şekilde destek olarak karıştığı yolsuzluk olayları sıkça gündeme gelmektedir (Punch, 2000). Özellikle istihbarat toplama ve benzeri yasal polislik faaliyetleri ile başlayan süreçte kolluk, organize suç örgütü üyeleri ile yakın ilişki içerisine girmekte veya organize suç örgütleri, faaliyetlerini daha rahat devam ettirebilmek adına kolluk (veya başka bir devlet kurumu) içerisinden belirli bir destek sağlama arayışında olmaktadır. Bu durum yukarıda ele alınan polislik mesleğinin inisiyatif kullanmaya elverişli oluşu, idari ve genel anlamda düşük görünürlük, kurum içi sırdışlık kültürü gibi etkenlerle birleştiğinde, kolay yoldan kazanç elde etme şeklinde bir suç bazı polisler için oldukça cazip hâle gelmektedir (Goldstein, 1975; Kleinig, 1996; Punch, 1996). Manning ve Redlinger (1977) bu durumu polislerin her an bir yasadışı olayın kıyısında gezindikleri şeklinde ifade etmiş ve bu faktörlerin polislerin bir yolsuzluk olayına karışma riskini oldukça yükselttiğini belirtmiştir. Benzer şekilde Gottschalk (2009) da ortamın sağladığı fırsatların kolluk görevlisinin işlediği pek çok suç için önemli bir kolaylaştırıcı olduğunu vurgulamaktadır. Kolluk nezaretinde tutulan bir kadının kolluk tarafından taciz edilmesi şeklinde bir olay bu duruma örnek olarak verilebilir.

Bu nedenlere ek olarak çeşitli çalışmalarda bazı kişisel özelliklerin birtakım kolluk görevlisini diğerlerine oranla suç işlemeye daha eğilimli hâle getirdiği vurgulanmıştır. Örneğin Harris (2010) etnik bir azınlık grubuna mensup olma, (Amerikan toplumu için zenci olmak), erkek olma ve üniversite eğitimi almamış olma gibi özelliklerin polislerin söz konusu suçları işleme riskini önemli ölçüde artıran etkenler olduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde Kane ve White (2009) etnik köken, eğitim seviyesi, geçmişte bir suç işlemiş olma, düşük mesleki performans, meslekte yükselememe gibi unsurların kolluk suçlarının kişisel belirleyicileri olduğunu ifade etmiştir.

Türkiye’de polislik alanında yapılan bilimsel çalışmalar incelendiğinde bütün kolluk suçlarını ele alan bir araştırmanın yapılmadığı görülmektedir. Ancak son dönemde artan etik yönetim anlayışı doğrultusunda Cerrah ve diğerleri (2009) tarafından trafikte yaşanan gündelik rüşvet problemine ilişkin üç büyükşehirde (İstanbul, Ankara, İzmir) yapılmış olan alan araştırması, ülke çapında geçerli olan ve sürekli olarak işleyen sistematik ve standart bir “denetim mekanizmasının” bulunmadığını ve şoför esnafı (kamyoncu, otobüsçü, minibüsçü ve taksici) ile trafik polisleri arasındaki görev ilişkilerinin sistematik yozlaşma ve rüşvete imkân sağlayan unsurlar içerdiğini tespit etmiştir. Yukarıda ortaya konan bilgileri kısmen teyit eder nitelikteki bu çalışmanın sonuçlarına göre araştırmaya katılan polisler;

- Üstlerin astlarını hediyeleşme ve rüşvet konusunda yeterince denetlemediklerine inanmaktadır.
- Rüşvetin sebepleri arasında düşük maaşı göstermektedir.
- Bazı kişilerin, şirketlerin ya da organizasyonların polis yöneticilerine makam aracı ve tefrişat sağlamalarının rüşvet sayılmayacağına inanmaktadır.
- Hediye kabul etmeyi para kabul etmeye göre daha az yanış bulmaktadır.
- Para karşılığında trafik ihlali yapan bir sürücüyeye ceza yazılmaması, katılımcıların %1,5 tarafından kabul edilebilir bulunmaktadır.
- Yeterli etik eğitimi almamaktadır.

Kolluk Suçlarını Önleme Stratejileri

Yukarıda ortaya konulan bulgular göstermektedir ki kolluk suçları bir topluma has olmayıp her toplumda görülebilen küresel bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanında kolluk suçları sadece birkaç kolluk görevlisinin karıştığı basit bir "çürük elmalar" problemi olmayıp daha geniş anlamda yöneticileri, kurumları, ülkelerin ekonomik, toplumsal ve politik yapılarını ilgilendiren boyutları olan karmaşık bir sorundur. Demokratik bir toplumun vazgeçilmezlerinden olan kolluk kurumunun hak ve özgürlüklere bir tehdit oluşturmaksızın kendisinden beklenen toplumsal huzuru ve asayışı temin etme görevini daha etkin bir şekilde yerine getirebilmesi için, kolluk suçları probleminin çözümü adına bugüne kadar farklı polis teşkilatlarında aşağıda ifade edilen çözüm önerileri geliştirilmiş ve uygulanmıştır.

İnsan Kaynakları Yönetimi

Polislerin karıştığı yolsuzlukların önlenmesi adına geliştirilen stratejilerin önemli bir bölümü, insan kaynaklarının etkin bir şekilde oluşturulması ve yönetilmesi çerçevesinde uygulanmaktadır (Palmiotto, 2005). Bu alanda karşımıza çıkan öneri ve uygulamalar şunlardır:

İşe Alma Uygulamaları

Bu konuda öncelikle polis seçiminde standartların yüksek tutulması tavsiye edilmektedir. Tüm adayların detaylı ve dikkatli bir şekilde geçmişlerinin araştırılması gerektiği ifade edilmektedir (Botello ve Rivera, 2000). Bu araştırmanın sadece adli kayıtlara dayalı olmaması ve adayın iş anlayışı ve ahlaki durumu hakkında da bilgi verebilecek kişilerin referanslarına dayandırılması önem arz etmektedir (Ivkovic, 2009; Kane ve White, 2009; Palmiotto, 2005; Williams, 2002). Bunun yanında polislik mesleğine giriş yaşının yukarı çekilmesinin, adayın mesleki deneyimlerini ve ahlaki durumunu daha etkin değerlendirmeye olanak sağlayacağı vurgulanmıştır. İşe alımda yüksek öğretim görmüş adayların tercih edilmesi, işe alımdan sonra eğitimine devam etmek isteyenlerin teşvik edilmesi polislerin meslek hayatlarında yolsuzluğa karışmamaları açısından önemli bulunmuştur (Commission on Police Integrity, 1997; Kane ve White, 2009). Bu çerçevede yapılan en radikal uygulama, polis adaylarının bir yalan makinesi testinden geçirilmesidir. Adaylar yalan makinesine

bağlı iken birtakım sorulara muhatap olmakta ve bu testten başarılı olamayan adaylar polislik mesleğine kabul edilmemektedir (Newburn, 1999).

Etik Eğitimi

Genel olarak polis yolsuzluğunun önlenmesi adına kurumların başvurdukları ilk yöntemlerden biri adayların eğitim süreçlerinde bir reform gerçekleştirmektir (Williams, 2002). Bu çerçevede adaylara eğitimleri esnasında ne tür davranışların suç sayılacağı, ne gibi süreçlerin böyle bir suçu işlemeye kendilerini çekebileceği ve bunun sonuçlarının neler olacağına öğretilmesi gerektiği kabul edilmektedir (Goldstein, 1975; Prenzler ve Ronken, 2003). Dahası, adaylara mesleki etik ilkelerinin etkin bir şekilde öğretilmesi, bu ilkelere bağlılığın mesleğin bir şartı olduğunun bildirilmesi polis yolsuzluğunun önlenmesi adına oldukça önemli görülmektedir (Giuliani ve Bratton, 1995; Kleinig, 1996; Wood, 1997).

Meslek Onuru

Polis adaylarında ve göreve yeni başlayan memurlarda profesyonel onur anlayışının geliştirilmesi, polislerin herhangi bir yolsuzluk olayına karışmasının önlenmesi adına oldukça önemlidir (Sherman, 1978). Kriminolojik açıdan da informal yollarla insanın onuruna gelecek zedelenmenin bir suçu caydırmada formal yaptırımlara (adli cezalar ve disiplin işlemleri) göre daha etkili olacağı ileri sürülmektedir (Braithwait, 1989; Dolu, 2010).

Sorumluluk Bilinci

Kolluk tarafından işlenen suçların önlenmesi adına önerilen faktörlerden bir diğeri kurum içerisinde özellikle kıdemli memurların ve amirlerin bu konuda sorumluluk bilinci kazanmasıdır. Orta ve üst kademe yöneticiler tarafından tolere edilmeyen herhangi bir kanunsuz davranışın kolluk görevlileri arasında devam edemeyeceği bilinmektedir (Knapp, 1972; Maas, 1997). Bu nedenle tüm kurum çalışanlarının yolsuzluğun önlenmesi adına sorumluluk taşıması ve hesap verebilirlik bilincine sahip olmasının önemi gerek eğitim programlarında gerekse kurum politikalarında ısrarla vurgulanmalıdır (King, 2009; Mollen, 1994; Williams, 2002).

Yolsuzluk Karşısı Politikalar

Literatürde polis teşkilatı içerisinde yolsuzluğun önlenmesi adına atılması gereken en önemli adımlardan birisi olarak kurumun benimsediği ve uygulamaya koyduğu bir "etik ilkeler" (code of ethics) gerekliliği belirtilmektedir (Punch, 1994). Bu etik kod, çok net ve anlaşılır biçimde kurumun ahlaki ve etik davranışa verdiği önemi belirtmeli ve ne tür davranışların meslek etik ilkelerine uygun olup olmayacağını ortaya koymalıdır. Bunun yanında bu etik kodun ihlalinin ne tür sonuçlar doğuracağı da yazılı olarak ifade edilmelidir (Newburn, 1999).

İç Denetim Mekanizmaları

Suç işleyen polisler için kurum içerisinde önleyici ve cezalandırıcı kontrol mekanizmalarının varlığı, kolluk suçlarının önlenmesi adına ortaya konulan bir diğer önemli stratejidir (Sherman, 1983). Önleyici iç denetim, genel olarak polislerin herhangi bir yolsuzluğa karışma ihtimallerini ortadan kaldırmayı veya bu tür olaylara karışmaya meyilli memurları tespit edip bunlara ilişkin birtakım

önleyici ve caydırıcı tedbirler uygulamayı hedeflemektedir. Bu çerçevede kurum içerisinde her amirin maiyetinden sorumlu olması ve onların karıştığı suçlardan sorumlu tutulması, daha etkin bir gözetim ve denetim sağlanması ve yolsuzluğa neden olabilecek birtakım görev yapma prosedürlerinin ortadan kaldırılması önerilmektedir (Commission on Police Integrity, 1997; Knapp, 1972; McAlary, 1996; Mollen, 1994).

Cezalandırıcı denetim mekanizmaları ise suça karışmış memurlara ilişkin soruşturma işlemlerini yürüterek gerekli cezai müeyyideyi uygulamayı hedefler. Bu aşamada ilk olarak yapılması gereken, işlenmiş bir kolluk suçunun tespit edilebilmesidir. Yukarıda ifade edildiği gibi, çeşitli nedenlerle kolluk suçlarının ortaya çıkartılması oldukça zordur. Etkin bir haber alma mekanizması için ise başta kurumun bu suçlardan haberdar olma ve önleme isteği olmalıdır (Huberts vd., 2003). Kolluk suçlarıyla etkin bir şekilde mücadele etmek isteyen teşkilatlar, öncelikle kolluk görevlilerinin karıştığı suçlar hakkında vatandaşlardan kendilerini haberdar etmelerini istemeli ve ihbarda bulunanların kimliklerinin kesinlikle gizli tutulacağını resmî olarak duyurmalıdır (Sherman, 1978). Daha sonra kurum çalışanlarına yönelik olarak benzer bir yaklaşım sergilenmeli ve meslektaşlarının karıştığı yolsuzlukları bildirmenin mesleki onuru koruma adına bir sorumluluk olduğu ve böyle bir bildirimde bulunan memurların herhangi bir şekilde ifşa edilmeyeceği resmî olarak deklare edilmelidir (Huberts v.d., 2003; McCormack ve Ward, 1987). Bu tip programlar çeşitli kolluk birimlerinde uygulanmış ve pek çok gönüllü polisin katılımıyla yolsuzlukların önlenmesine katkı sağlamıştır (Newburn, 1999).

Kolluk Faaliyetlerine Yönelik İstihbari Çalışmalar

Kolluk suçlarının önlenmesi adına geliştirilen bir diğer önemli mekanizma da teşkilatın ilgili birimlerince personelin faaliyetlerine ilişkin istihbarat toplanmasıdır. Bu istihbari faaliyetlerin varlığı, sadece devam eden veya gerçekleştirilmiş bir kolluk suçunun tespitini değil; önlenmesini de sağlayacaktır (McCormack, 1996). Bu birimler istihbarat toplamak amacıyla genelde suç örgütlerinden muhbirler ile fiziki ve teknik takip metotlarını kullanmaktadır (Girodo, 1998; Sherman, 1978).

Dürüstlük Testleri

Kolluk tarafından işlenen suçların önlenmesine yönelik olarak kurumların kendi "içişleri-*internal affairs*" birimlerince yürüttükleri bir diğer yöntem "dürüstlük-*integrity* testleri"nin uygulanmasıdır. Bu testlerde polisler için gerçeğe çok yakın senaryolar çerçevesinde birtakım suç işleme fırsatları (rüşvet, irtikap, olay yerinden hırsızlık, v.b.) oluşturulur. Gözetlendiğinin farkında olmadan suç işleyen memurlar testi geçememiş sayılarak işlerine son verilir. Bu gibi testlerde amaç memurların yolsuzluğa meyilli olup olmadıklarını ve bir fırsatla karşılaştıklarında suç işleyip işlemeyeceklerini ortaya çıkarmaktır (Marks, 1992).

Dış Denetim Mekanizmaları

Daha önce belirtildiği gibi kolluk suçları kurumsal çevreden kaynaklanan politik, ekonomik ve sosyal faktörlerden önemli ölçüde etkilenmektedir. Bu açıdan önleyici stratejiler mutlaka bu faktörleri de içermelidir. Bu nedenle kolluk suçlarının önlenmesinde toplumsal bir bilinç ve farkındalığa ihtiyaç vardır. Aynı

zamanda siyasi irade polis teşkilatlarında yaşanan yolsuzlukların soruŝturulması ve cezalandırılması konusunda her türlü desteği sağlamalı ve bu olayların tekrarını önlemek için gerekli kaynakları temin etmelidir (Sherman, 1978). Genelde kamu sektöründe özelde ise polis teşkilatlarında ön plana çıkan yeni hesap verebilirlik yaklaşımında merkezi kontrolden ziyade dış kontrol ve kendi kendini düzenleme anlayışı hâkimdir (Chan, 1999).

Sonuç

Kolluk tarafından işlenen suçlar konusunda literatürde daha önce gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar göstermektedir ki; kolluk sapma davranışı ve denetimi sorunu sadece Türkiye için değil pek çok gelişmiş toplum için de önemli bir iç güvenlik ve adalet açığına neden olan küresel bir olgudur. Uluslararası polislik literatüründe kolluk suçları alanında çok sayıda nitel ve nicel bilimsel araştırma ve yayın bulunmasına rağmen Türkiye’de kolluk suçlarını ele alan çalışma yok denecek kadar azdır. Bu alanda araştırma yapacak hem akademisyene hem de nitelikli akademik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Kolluk sapma davranışını önleme ve kontrol etme, sadece Türk İç güvenlik Sektörü (TİS) için değil aynı zamanda polisin adli görevleri dolayısıyla Türk Ceza-Adalet Sistemi’nin (TCAS) etkinliği ve güvenilirliği açısından da büyük önem taşımaktadır. Birçok ülkede kolluk suçlarına ilişkin olarak gerçekleştirilmiş pek çok bilimsel çalışma bulunmaktadır. Türkiye’de de bu konuda temsil yeteneğine sahip, genellenebilir sonuçları olan bir alan araştırması yapılmasına ihtiyaç vardır.

Ayrıca, polislik literatüründe “kolluk suçları-*police crimes*”, “polis yolsuzluğu-*police corruption*”, “polisin görevini ihmali/istismarı-*police misconduct*” gibi farklı kavramlar çerçevesinde incelenen kolluk sapma davranışının ülkemiz özelinde tanımlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Kavramsallaştırma, kolluk sapma davranışının doğasının anlaşılabilmesi ve bilimsel anlamda çalışılabilmesi için büyük önem taşımaktadır. Bu tanımlamaya dayalı bir kolluk suçları taksonomisinin yapılması da ayrı bir önem arz etmektedir.

Böylelikle farklı toplumlar ve polis teşkilatları için ortaya konmuş kolluk suçlarının nedenlerine ilişkin kriminolojik yaklaşımlar ülkemiz özelinde test edilmelidir. Literatürde kolluk suçlarının belirleyicileri olarak ortaya konan unsurların ülkemizde kolluk suçlarını açıklamada ne derece yeterli olduğu belirlenmelidir. Böyle bir çalışma, Türkiye’de kolluk suçlarının önlenmesine ve bu suçlarla mücadelede rasyonel yöntem, strateji ve politikaların geliştirilmesine imkân sağlayacaktır.

Kaynakça

- Acar, M. & Emek, U. (2007). Building a Clean Government in Turkey: Pillars, Perils and Prospects. *Crime, Law and Social Change*, 49, 185-203.
- Adaman, F., Carakoglu, A. ve Senatarlar, B. (2003). *İş Dünyası Gözünden Türkiye’de Yolsuzluğun Nedenleri ve Önlenmesine İlişkin Öneriler*, İstanbul: TESEV Yayınları.
- Akay, H. (2009). *Türkiye’de Güvenlik Sektörü: Sorular, Sorunlar, Çözümler*, İstanbul: TESEV Yayınları.
- Akers, R. (1985). *Deviant Behavior: A Social Learning Approach*, Belmont: Wadsworth.
- Aydın, A.H. (2007). *Polis ve Kamu Yönetimi*, Ankara: Gazi Yayınevi.
- Barker, T. (1977). Peer Group Support for Police Occupational Deviance. *Criminology*, 15, 353-366.
- Botello, N. A. & Rivera, A. L. (2000). Everything in This Job is Money: Inside the Mexican Police. *World Policy Journal*, Vol. 17, 61-70.
- Braithwaite, J. (1989). *Crime, Shame and Reintegration*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Carter, D.L. (1990). Drug Related Corruption of Police Officers: A Contemporary Typology. *Journal of Criminal Justice*, 18, 85-98.
- Cerrah, İ.; Çevik, H. H.;; Göksu,T.; Balcıoğlu, E. (2009). İç Güvenlik Hizmetlerinde Etik Uygulamalar: Türkiye’nin Büyük Şehirlerindeki Trafik Hizmetlerinde “Gündelik Rüşvet” Sorunu Üzerine Bir Alan Araştırması, Ankara: Kamu Görevlileri Etik Kurulu & Avrupa Konseyi (http://www.etik.gov.tr/duyurular/etikhaftasi2008_konf/akademikarastirmaraporlar/Kolluk_Hizmetleri_ve_Etik.pdf Erişim tarihi: 19.06.2010)
- Chan, B.L. (1999). Governing Police Practice: Limits of the New Accountability. *British Journal of Sociology*, 50, 251-270.
- Cheng, J. (2009). Police Corruption Control in Hong Kong and New York City: A Dilemma of Checks and Balances in Combating Corruption. *BYU Journal of Public Law*, 23, 185-220.
- Commission on Police Integrity. (1997). *Report of the Commission on Police Integrity*. Chicago, (Erişim Adresi: <http://www.acsp.uic.edu/copi/copi04.sht>. Erişim tarihi: 12.08.2010)
- Cunningham, L. (1999). Taking on Testifying: The Prosecutors’ Response to In-court Police Deception. *Criminal Justice Ethics*, 18, 26-40.
- Crank, J.P. (1998). *Understanding Police Culture*, Ohio: Anderson Publishing.
- Dolu, O., (2010). *Suç Teorileri: Teori, Uygulama ve Araştırmada Kriminoloji*, Seçkin Yayınları: Ankara.
- Dowler, K. & Zawilski, V. (2007). Public Perceptions of Police Misconduct and Discrimination: Examining the Impact of Media Consumption. *Journal of Criminal Justice*, 35, 193, 203.

- Gottschalk, P. (2009). Policing Police Crime: The Case of Criminals in The Norwegian Police. *International Journal of Police Science & Management*, 11, 429-441.
- Giuliani, R.W. & Bratton, W.J. (1995). *Police Strategy No.7: Rooting Out Corruption; Building Organizational Integrity in the New York Police Department*, New York: New York Police Department.
- Girodo, M. (1998). Undercover Probes of Police Corruption: Risk Factors in Proactive Internal Affairs Investigations. *Behavioral Sciences and the Law*, 16, 479-496.
- Girodo, M., (1991). Drug Corruption in Undercover Agents: Measuring the Risk. *Behavioral Sciences and the Law*, 9, 361-370.
- Goldstein, H. (1979). Improving Policing: A Problem- Oriented Approach. *Crime and Delinquency*, 25, 236-258.
- Goldstein, H. (1975). *Police Corruption: A Perspective on Its Nature and Control*, Police Foundation, Washington, DC.
- Goldstein, H. (1990). *Problem Oriented Policing*, New York: McGraw Hill.
- Grant, J. (2003). Assault under Color of Authority: Police Corruption as Norm in the LAPD Rampart Scandal and in Popular Film. *New Political Science*, 25, 385-405.
- Graziano, L., Schuck, A. and Martin, C. (2010). Police Misconduct, Media Coverage, and Public Perceptions of Racial Profiling: An Experiment. *Justice Quarterly*, 27, 52-76.
- Haberfeld, M.R., C.B. Klockars, S. Kutnjak Ivkovich and M. Pagon, (2000). Police officers perception of the disciplinary consequences of police corruption in Croatia, Poland, Slovenia and the United States. *Journal of Police Practice and Research*, 1, 34-51.
- Haris, C.J. (2010). Problem officers? Analyzing problem behavior patterns from a large cohort. *Journal of Criminal Justice*, 38, 216-225.
- Huberts, L. W.; Lamboo, T. & Punch, M. (2003). Police Integrity in the Netherlands and the United States: Awareness and Alertness. *Police Practice and Research: An International Journal*, 4, 217-232. Ivkovic, K., (2009), Rotten Apples, Rotten Branches, and Rotten Orchards: A Cautionary Tale of Police Misconduct. *Criminology & Public Policy*, 8, 777-785.
- Jiao, A.Y. (2010). Controlling Corruption and Misconduct: A Comparative Examination of Police Practices in Hong Kong and New York. *Asian Criminology*, 5, 27-44.
- Johnston, M. (1996). The Search for Definitions: The Vitality of Politics and the Issue of Corruption. *International Social Science Journal*, 48, 331.
- Kamu Görevlileri Etik Kurulu & Avrupa Konseyi (2009). *Kamu Etiği Akademik Araştırmaları: Yolsuzluğun Önlenmesi İçin Etik Projesi*, C:1, Ankara.
- Kane, J.R. & White, M.D., (2009). Bad cops: A study of career-ending misconduct among New York City police officers. *Criminology & Public Policy*, 8, 737-769.

- King, W.R. (2009). Police Officer Misconduct as Normal Accidents: An organizational perspective. *Criminology & Public Policy*, 8, 771-776.
- Kleinig, J. (1996). *The Ethics of Policing*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Klockars, C.B.; Ivkovich, S. K.; Harver, W.E. and Haberfeld, M.R. (2000). *The Measurement of Police Integrity*, Research Report to NIJ, (erişim adresi: www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/181465.pdf)
- Knapp, W., (1972), Report of the Commission to Investigate Alleged Police Corruption.
- Maas, P. (1997). *Serpico*, New York: Harper Paperbacks.
- Manning, P.K. (2009). Bad Cops. *Criminology & Public Policy*, 8, 787- 794.
- Manning, P.K. & Redlinger, L.J. (1977). Invitational Edges. Klockars, C.B. (Eds.) *Thinking About Police*, New York: McGraw Hill.
- McAlary, M. (1996). *Good Cop, Bad Cop*, New York: Pocket Books.
- McConville, M. & Shepherd, D. (1992). *Watching Police, Watching Communities*, London: Routledge.
- McCormack, R.J., (1996). Police Perceptions and the Norming of Institutional Corruption. *Policing and Society*, 6, 239-246.
- McCormack, R. & Ward, R.M., (1987). An anti-corruption manual for administration in law enforcement. Ward, R.M. ve McCormack, R. (Eds.) *Managing Police Corruption: International Perspectives*. Chicago: Office of International Criminal Justice.
- Marx, G.T., (1992). When the guards guard themselves: undercover tactics turned inward. *Policing and Society*, 151-172.
- Mollen Commission. (1994). *Report of the Commission to Investigate Allegations of Police Corruption and the Anti-Corruption Procedures of the Police Department*. City of New York: Mollen Commission. (Erişim Adresi: http://www.parc.info/client_files/Special%20Reports/4%20-%20Mollen%20Commission%20-%20NYPD.pdf Erişim Tarihi: 15.08.2010).
- Newburn, T. (1999). *Understanding and Preventing Police Corruption: Lessons from the Literature*, Police Research Series (110). London: Home Office.
- Palmiotto, J. M. (2005). Controlling Corruption in the United States. R. Sarre, D. Das & H.J. Albrecht (Eds.) *Policing Corruption: International Perspectives*, London: Lexington Books,
- Punch, M. (2000). Police Corruption and Its Prevention. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 8, 301-324.
- Punch, M. (1985). *Conduct Unbecoming*. Tavistock: London.
- Punch, M. (1999). Police Misconduct and 'System Failure': European Perspectives. Police Integrity and Democracies. isimli sempozyumda bildiri, La Pietra, Florence, NIJ/NYU.
- Punch, M. (1996). *Dirty Business: Exploring Corporate Misconduct*, London: Sage Publications.
- Prenzler, T., (2000). Civilian Oversight of Police. *British Journal of Criminology*, 40, 659-674.

- Prenzler, T. & Ronken, C. (2003). A Survey of Innovations in the Development and Maintenance of Ethical Standards by Australian Police Departments. *Police Practice and Research*, 4, 149-161.
- Ransley, J., Anderson, J., & Prenzler, T. (2007). Civil Litigation Against Police in Australia: Exploring Its Extent, Nature and Implications for Accountability. *The Australian and New Zealand Journal Of Criminology*, 40, 143-160.
- Reiner, R. (1992). *The Politics of the Police*, Hemel Hempstead: Harvester Wheatsheaf.
- Roberg, R.; N. Kenneth ve Cordner, G. (2005). *Police and Society*, Third Edition, Los Angeles: Roxbury Publishing Company.
- Roebuck, J.B. & Barker, T. (1974). A Typology of Police Corruption. *Social Problems*, 21, 423-427.
- Rowe, M. (2009). Notes on a Scandal: The Official Enquiry into Deviance and Corruption in New Zealand Police. *The Australian and New Zealand Journal Of Criminology*, 42, 123-138.
- Sayed, T. & David, B. (1998). Inside and Outside the Boundaries of Police Corruption. *African Security Review*, 7, 3-17.
- Shearing, C. (1981). *Organisational Police Deviance*. Toronto: Butterworths.
- Sherman, W. L. (1983). *Scandal and Reform Thinking about Police: Contemporary Readings*, C. Klockars (Eds), New York: McGraw Hill.
- Sherman, W. L. (1974a). *Introduction Police Corruption: A Sociological Perspective*, L. Sherman (Ed.), Anchor Books, NY.
- Sherman, W. L. (1974b). *Becoming Bent: Moral Careers of Corrupt Policemen, Police Corruption: A Sociological Perspective*, L. Sherman (Ed.), Anchor Books, NY.
- Sherman, W. L. (1978). *Scandal and Reform: Controlling Police Corruption*, Berkeley: University of California Press.
- Skolnick, J. (2002). Corruption and the Blue Code of Silence. *Police Practice and Research*, 3, 7-19.
- Walker, S. (1983). *The Police in America: An Introduction*, McGraw-Hill, New York.
- Williams, H. (2002). *Core Factors of Police Corruption Accross the World*, Forum on Crime and Society, 2, 85-99.
- Wood, T. (1997). *Final Report of the Royal Commission into the New South Wales Police Service*, Volume 1, Corruption, The Hon Justice JRT Wood, The Government of the State of New South Wales, http://www.pic.nsw.gov.au/PDF_files/Volume1.Pdf (Erişim tarihi:12.08.2010).